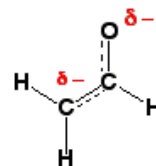
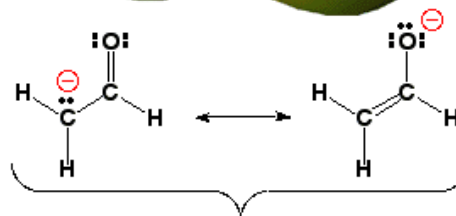
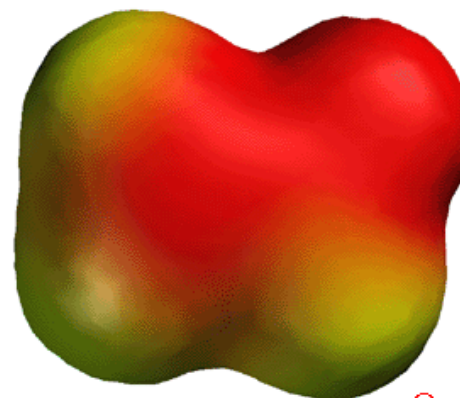
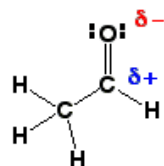
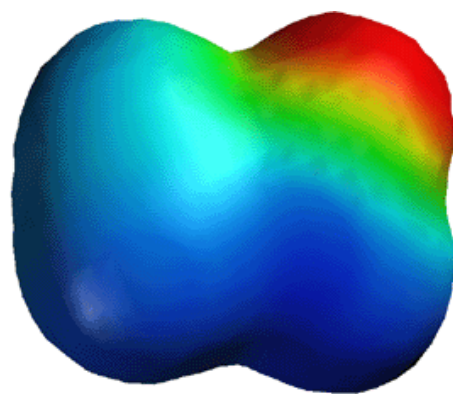
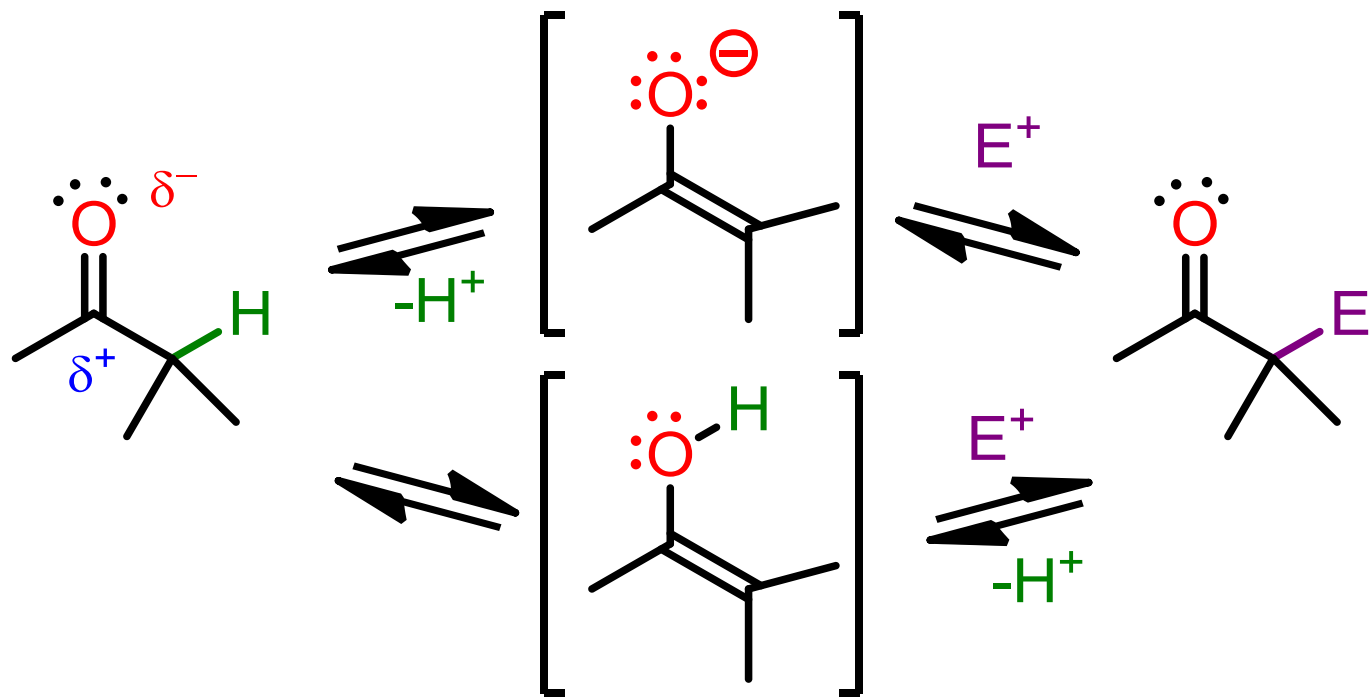
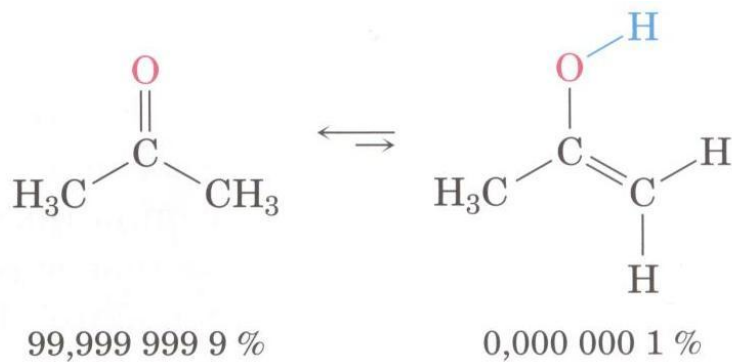
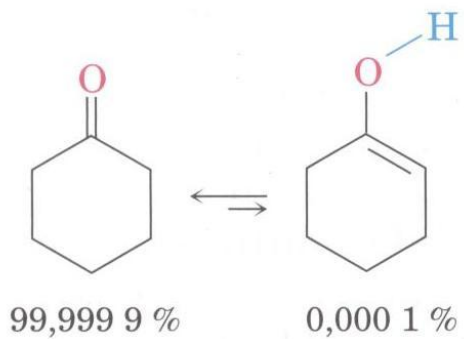
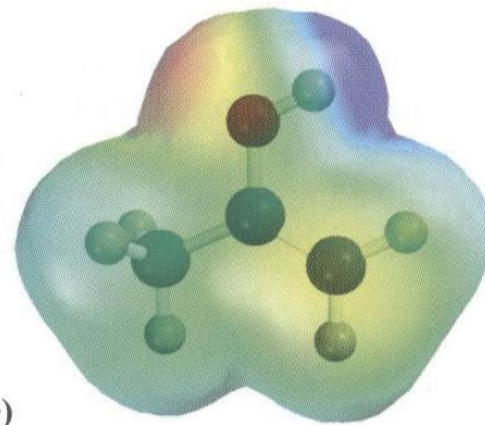
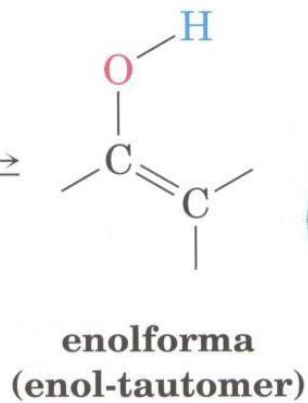
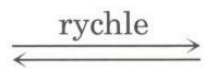
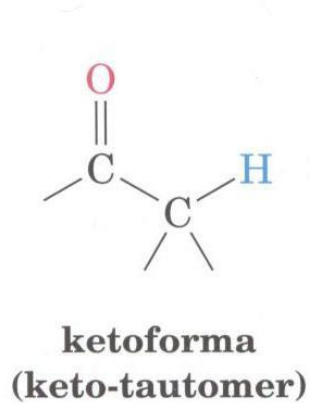
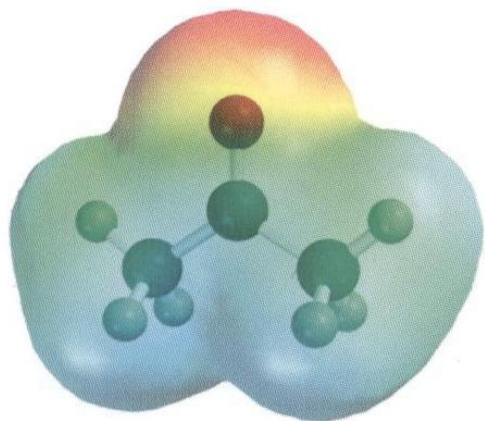

Substituční reakce v α - poloze ke karbonylu

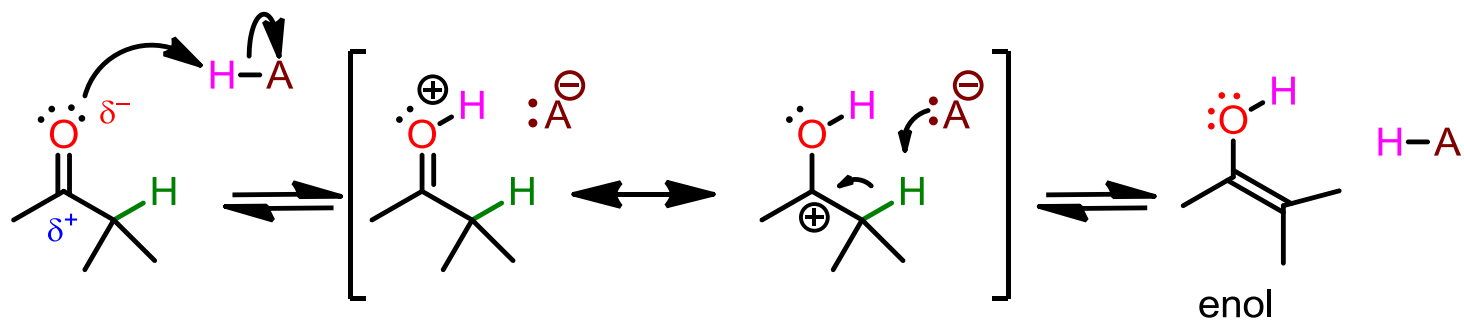

Reaktivita v α -poloze

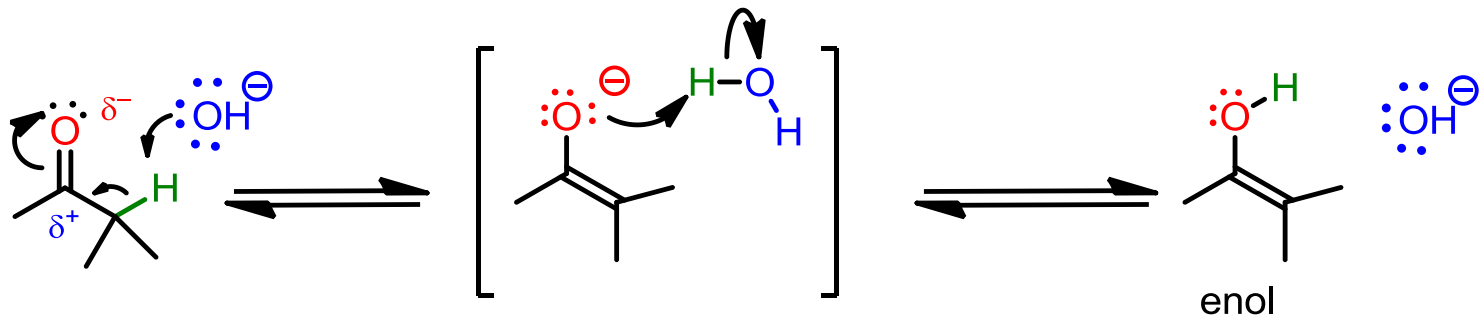

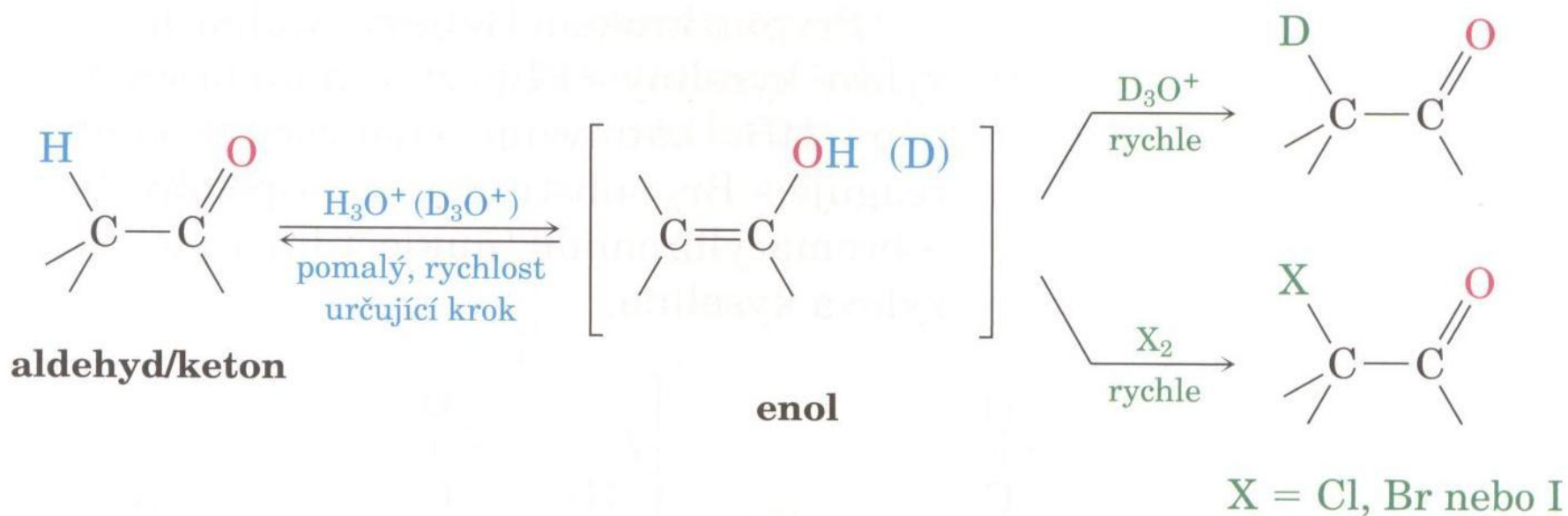
Kysele katalyzovaná tvorba enolu

Bazicky katalyzovaná tvorba enolu

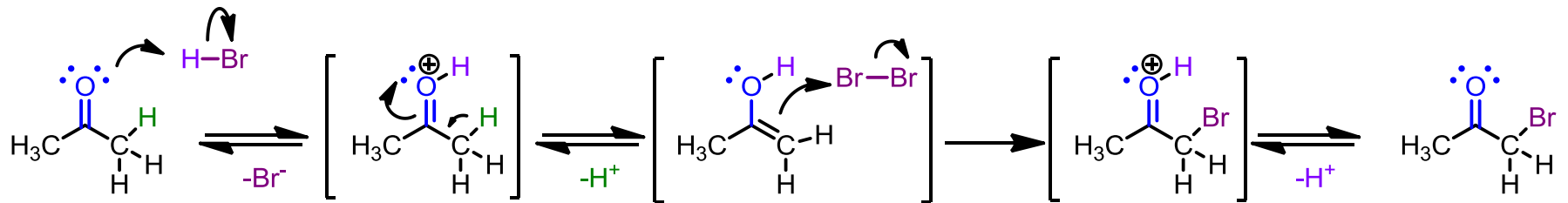
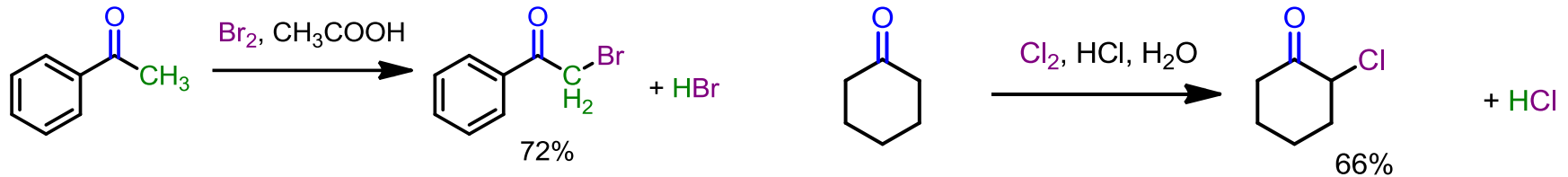

Kysele katalyzované substituce v α -poloze

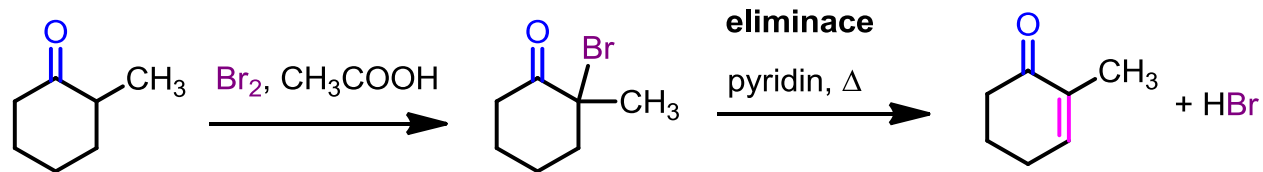

Kysele katalyzované substituce v α -poloze

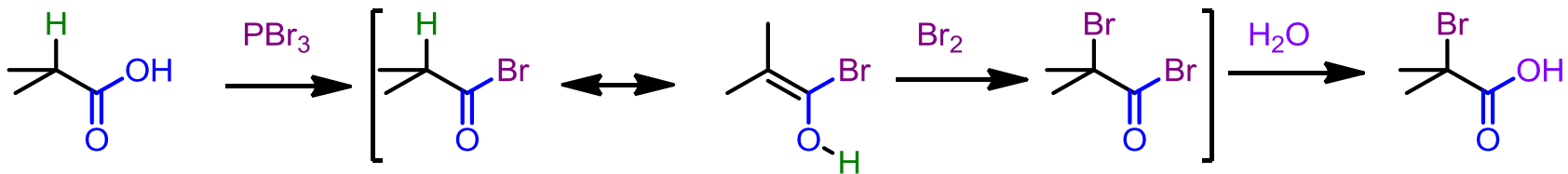
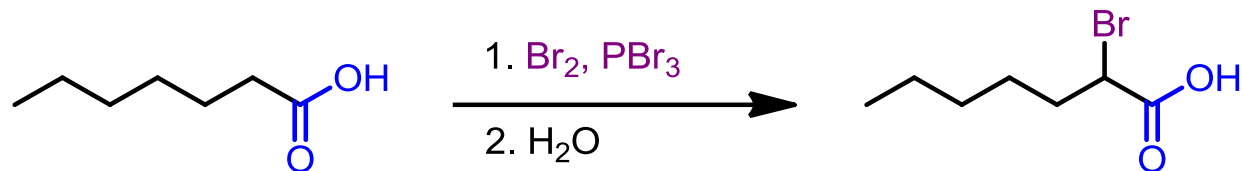
Kysele katalyzované halogenace aldehydů a ketonů

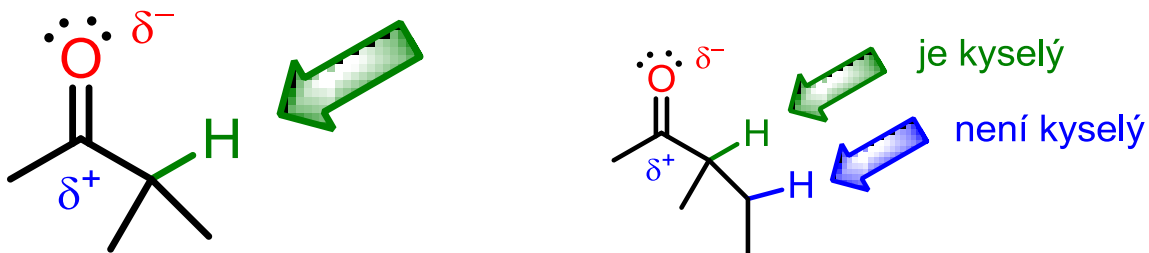
α -Bromketony jsou prekurzory pro α,β -nenasycené ketony

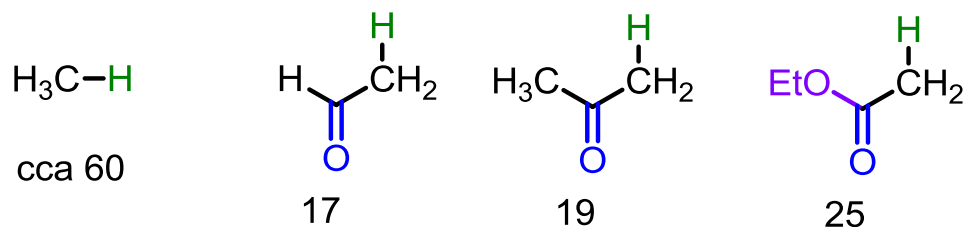
Pro kyseliny a estery kyselá katalyzovaná halogenace nefunguje, ale probíhá Hell-Volhard-Zelinského reakce

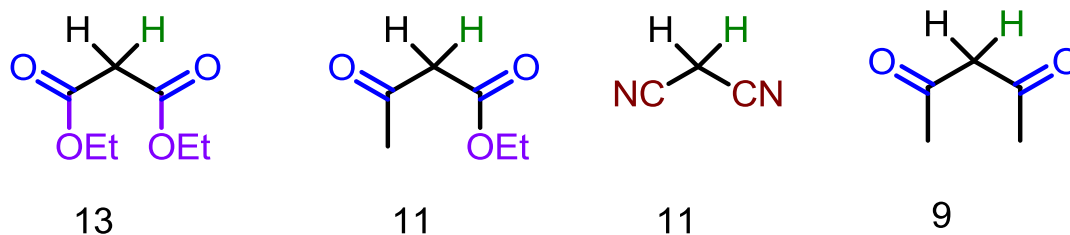
Vodíky v α -poloze ke karbonylu jsou kyselé

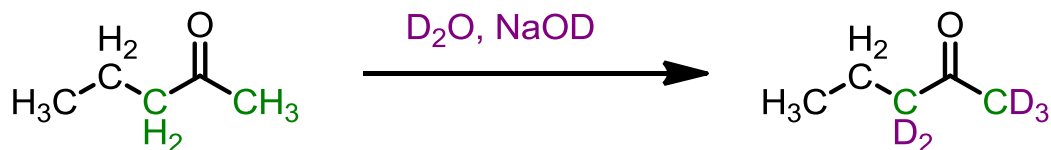
Hodnoty pK_a

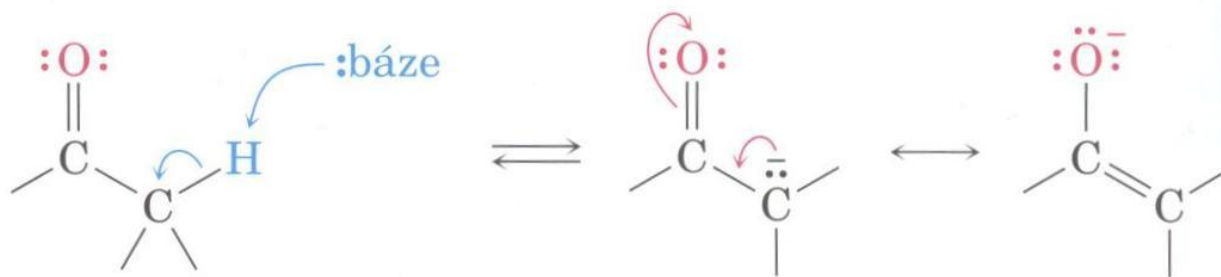

C-kyseliny

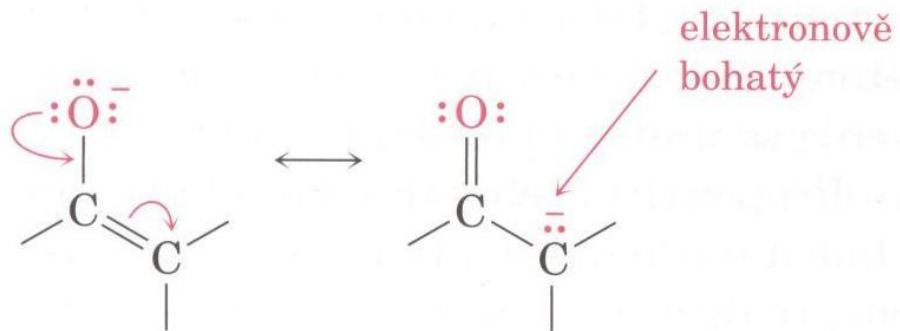
Výměna kyselých vodíků za deuterium

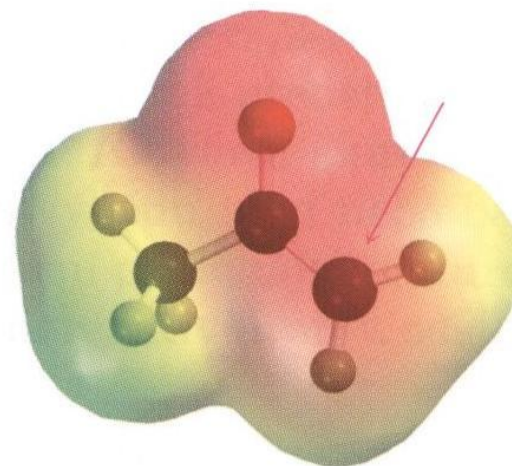

karbonylová sloučenina

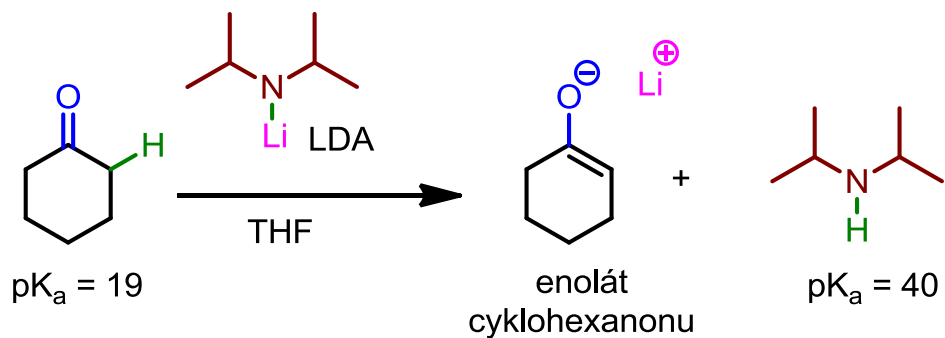
enolátový ion

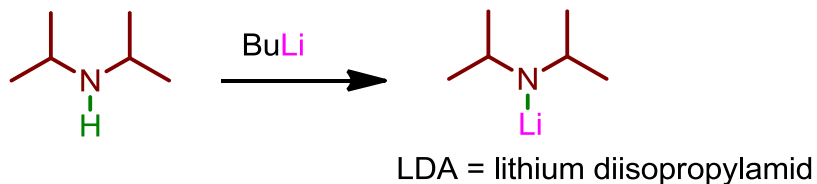
enolátový ion

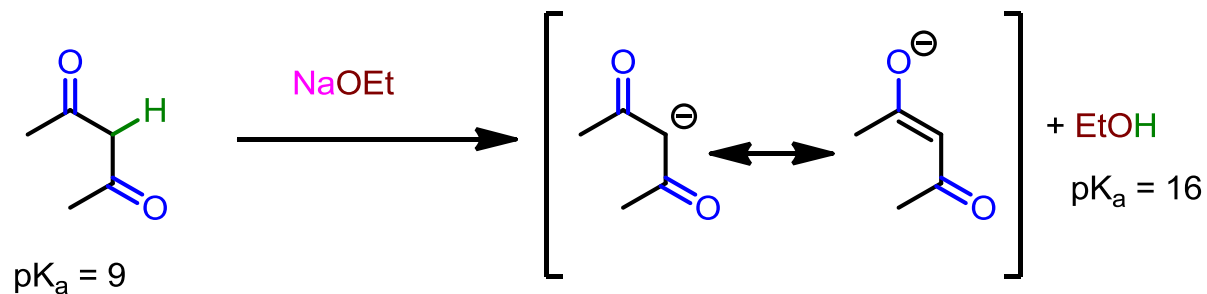
Pro deprotonaci ketonů nebo esterů je nutné použít velmi silné (nenukleofilní) báze

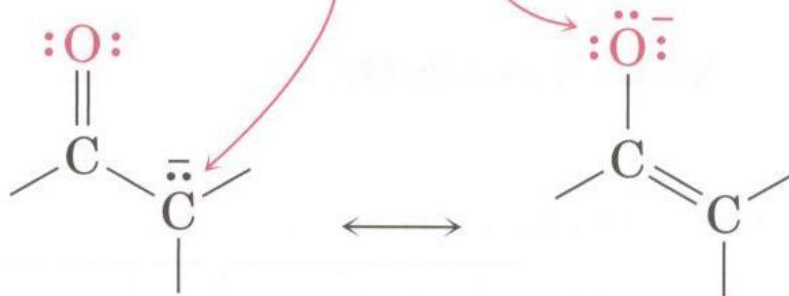
LDA je silná (nenukleofilní) báze obecně vhodná pro deprotonace karbonylových sloučenin

Pro deprotonaci dikarbonylových sloučenin lze použít slabší báze (např. NaOEt)

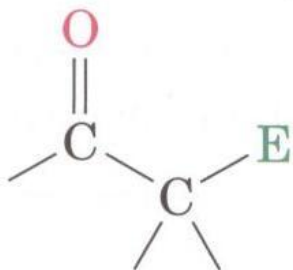
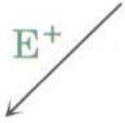

reaguje zde NEBO zde

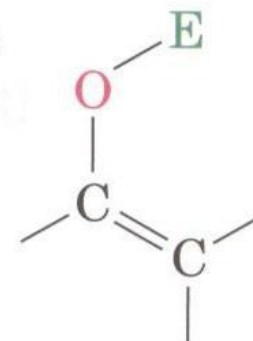

α-oxokarbanion
(α-oxoalkanid)

vinylalkoxid

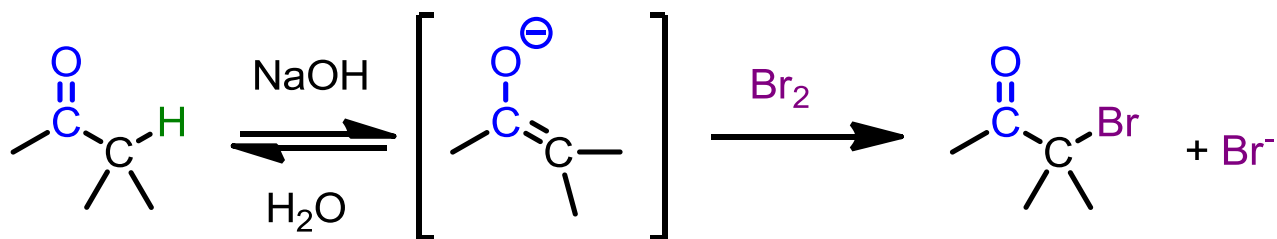

α-substituovaná
karbonylová sloučenina

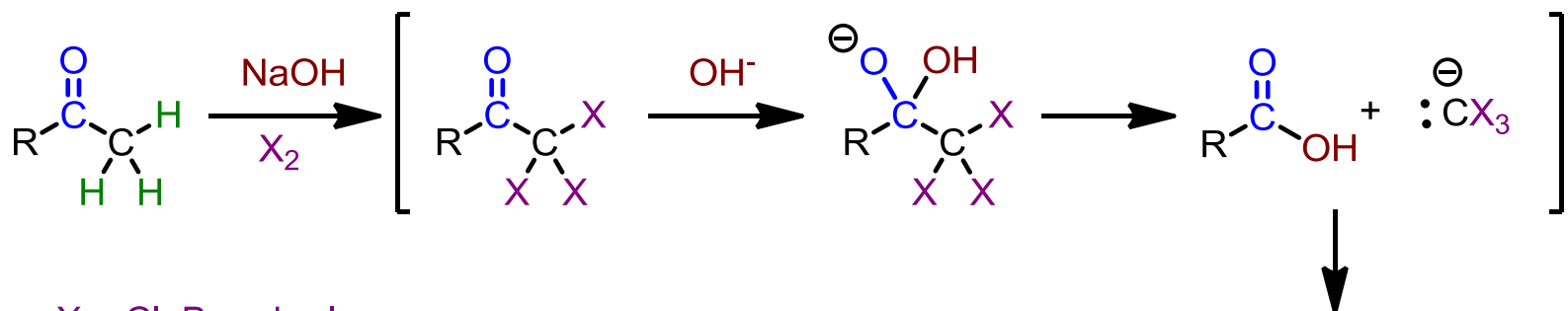
derivát enolu

Halogenace v bazickém prostředí probíhá přes enolát

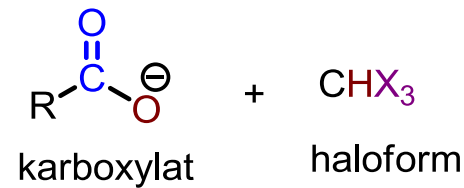
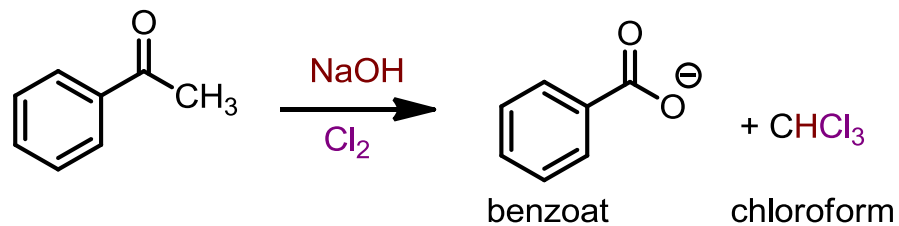

reakci je ovšem obtížné zastavit a probíhá do vyšších stupňů

Haloformová reakce

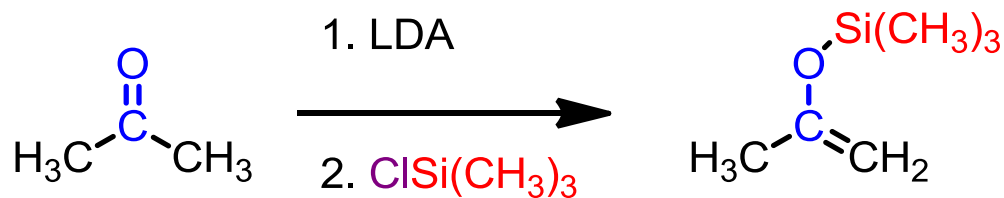
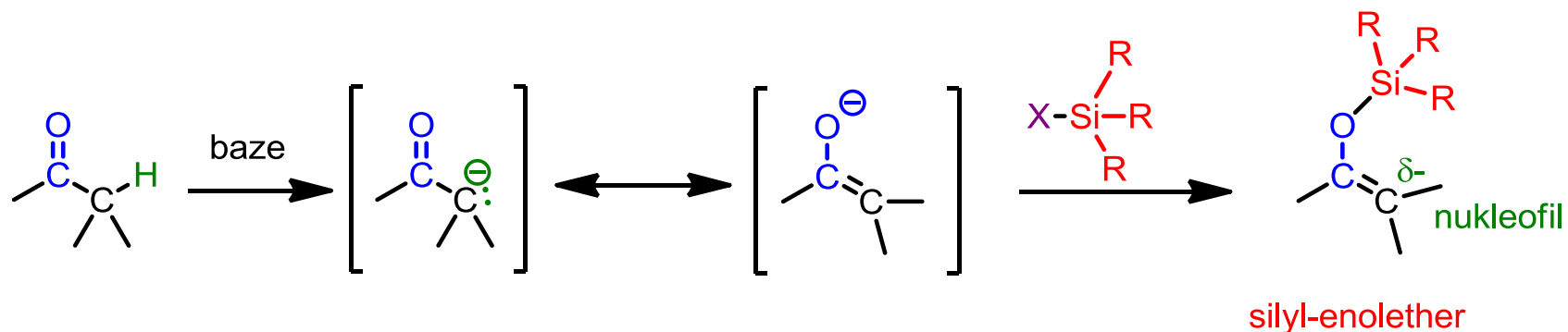

X = Cl, Br nebo I

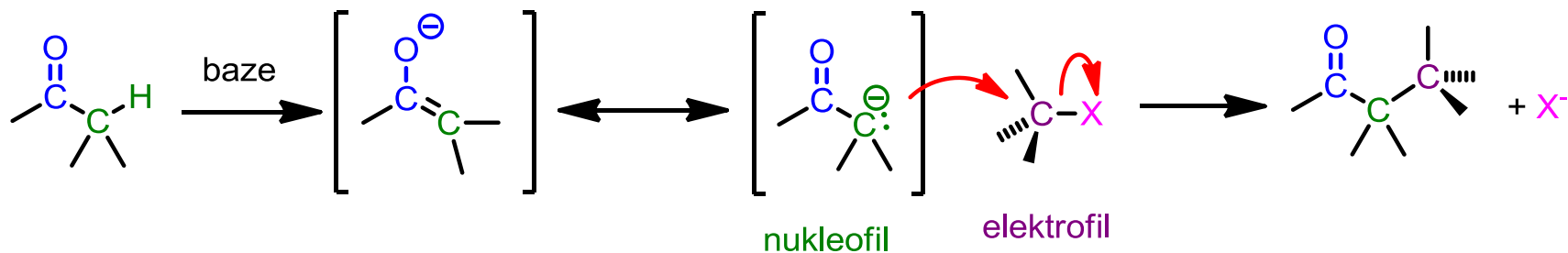

Alkylace enolátů - O-silylace

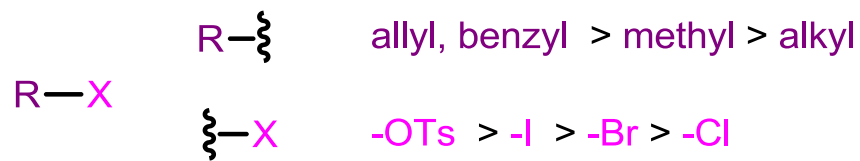
Reakce na kyslíku jsou méně běžné, ale s některými elektrofilými převažují, např. s halogen(trialkyl)silany vznikají silyl-enoletery, což jsou užitečné intermediaáty pro aldolizaci (viz další přednáška)

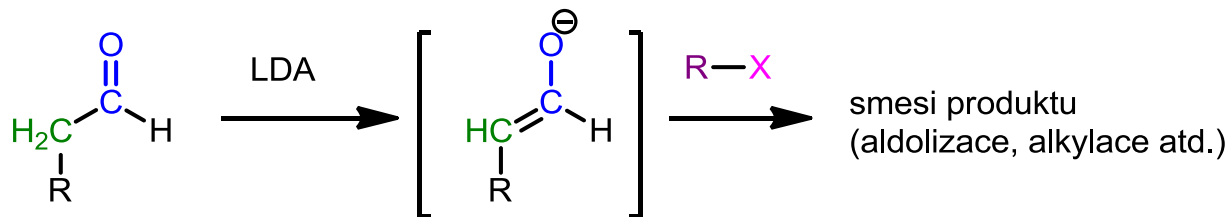
Alkylace enolátů - C-alkylace

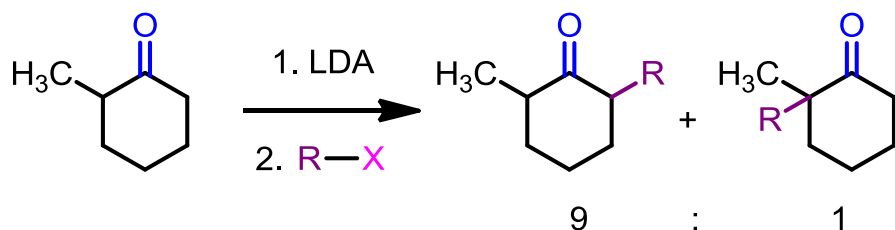
Alkylační činidla (elektrofily)

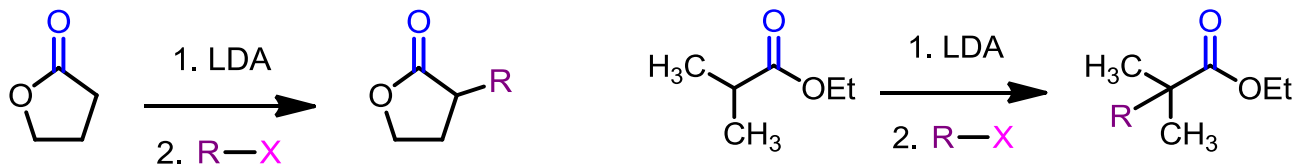
U aldehydů se alkylace enolátů nepoužívají, protože převažují aldolizace enolátů a vznikají směsi produktů

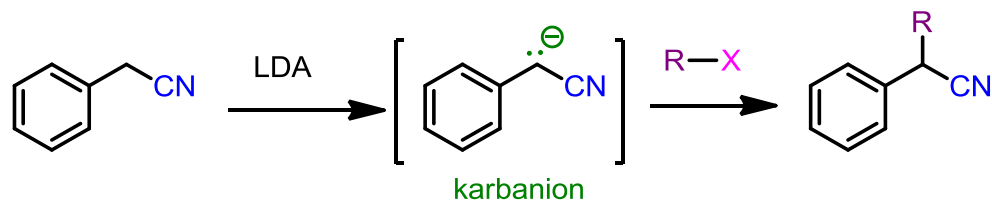
U ketonů alkylace enolátů lze použít, ale často vznikají směsi alkylačních produktů

U laktonů a esterů je alkylace enolátů synteticky využitelná, ale pořád nutno použít velmi silné báze (LDA)

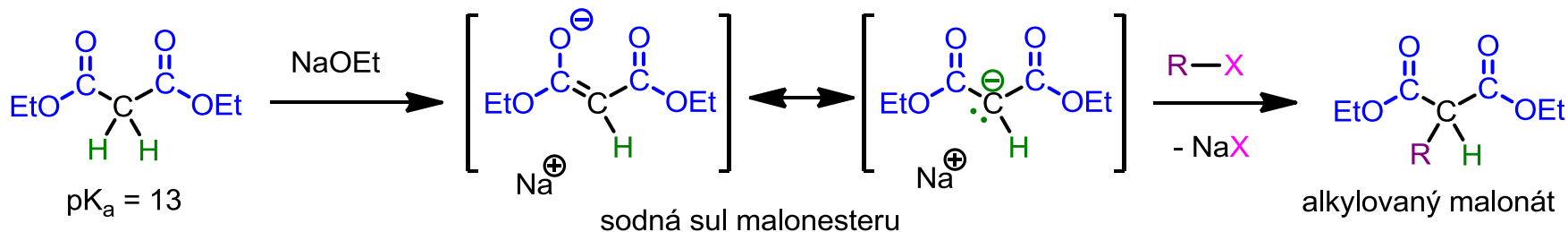

Také z nitrilů lze LDA vygenerovat karbanion, který podléhá alkylnaci

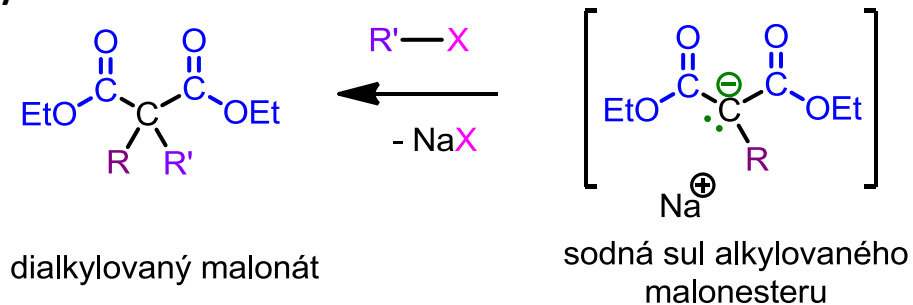

Alkylace enolátů – solí C-kyselin

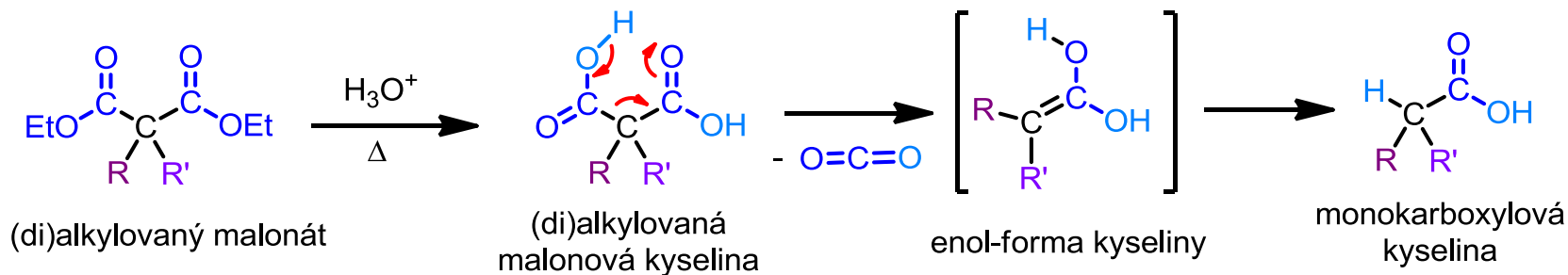
Diethyl-malonát je silnější kyselina, takže jej lze deprotonovat slabšími bázemi, např. NaOEt. Alkylace probíhá velmi čistě.

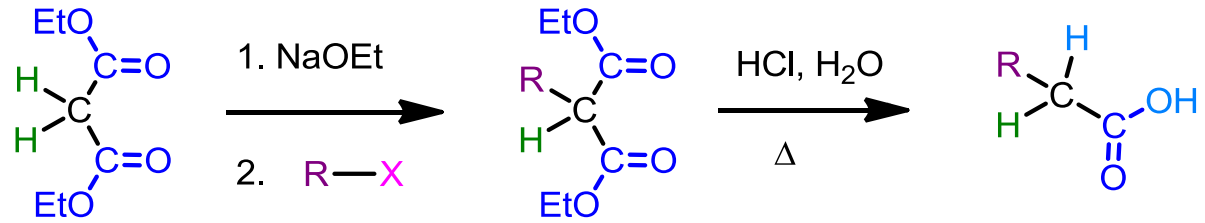
Monoalkylovaný diethyl-malonát lze znovu deprotonovat dalším ekvivalentem NaOEt a provést druhou alkylici.

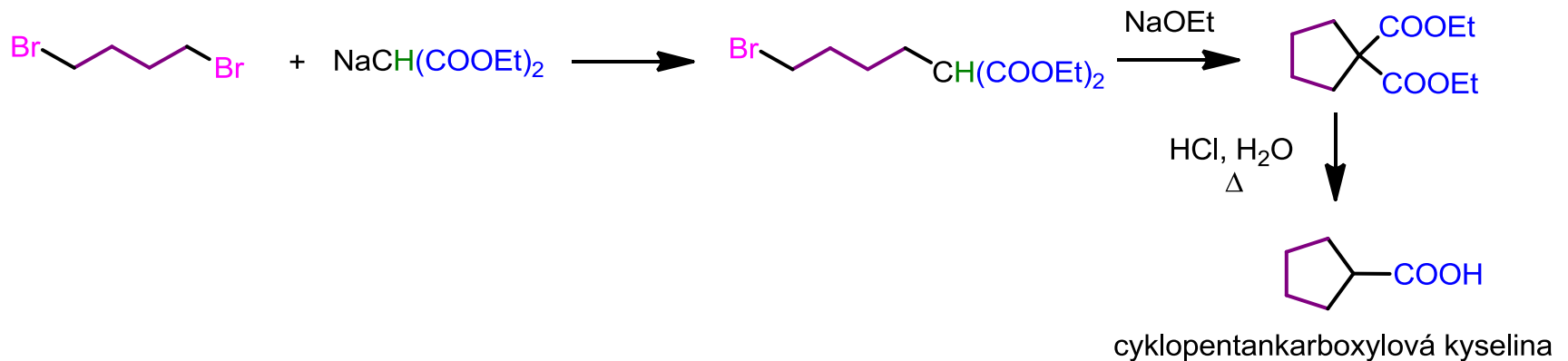
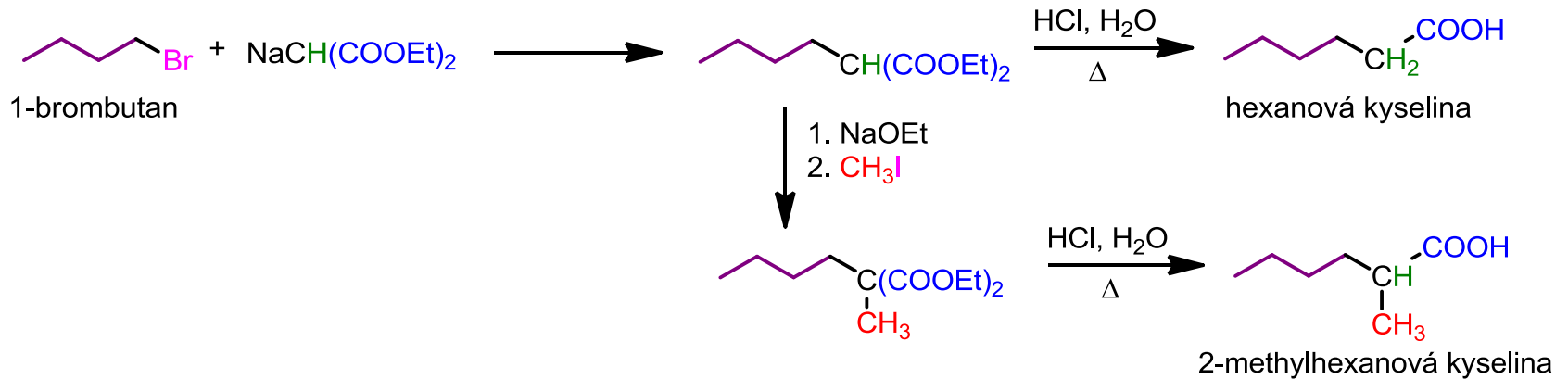
Při kyselé hydrolýze malonátů dochází k dekarboxylaci a vzniká substituovaná monokarboxylová kyselina

Malonesterová syntéza

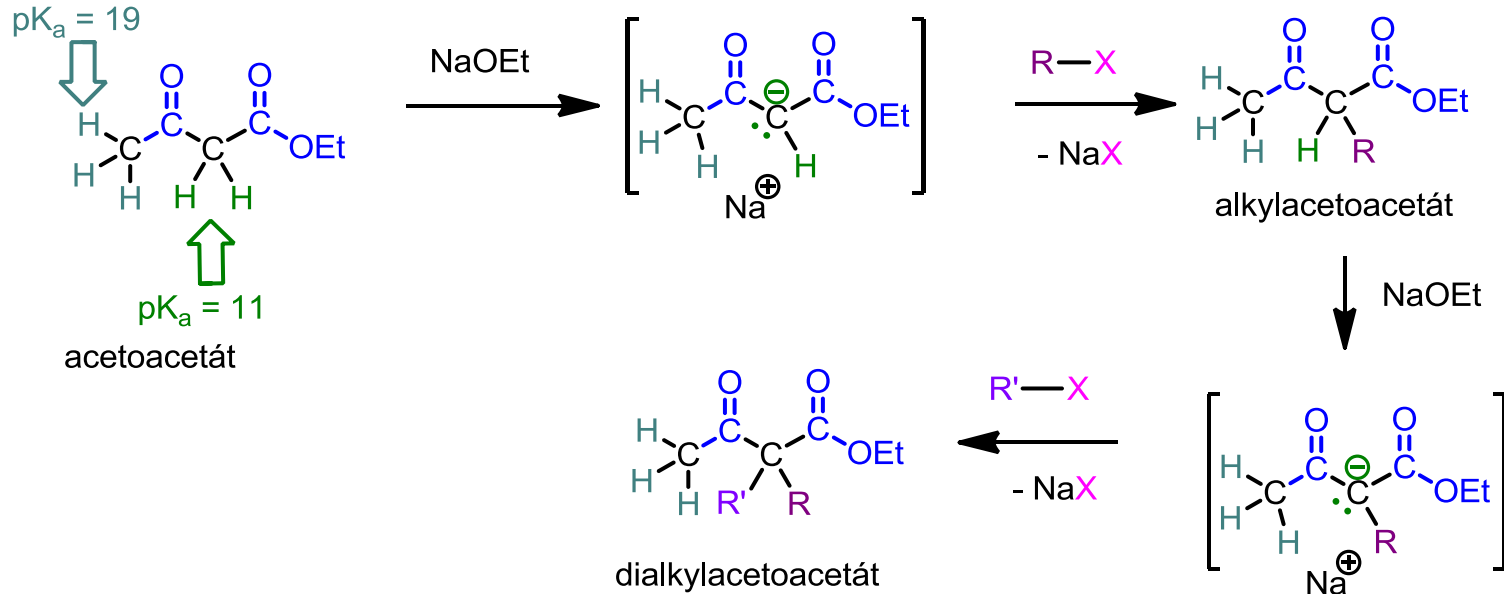

karboxylová kyselina
delsí o 2 uhlíky

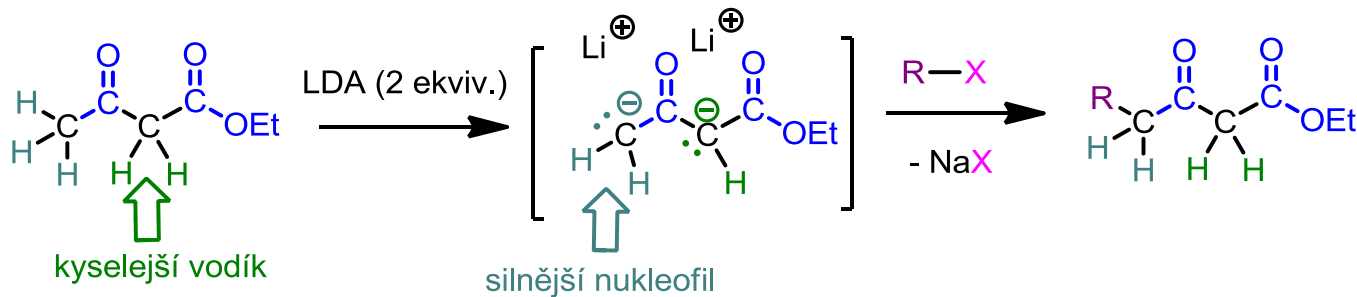

Alkylace enolátů – solí C-kyselin

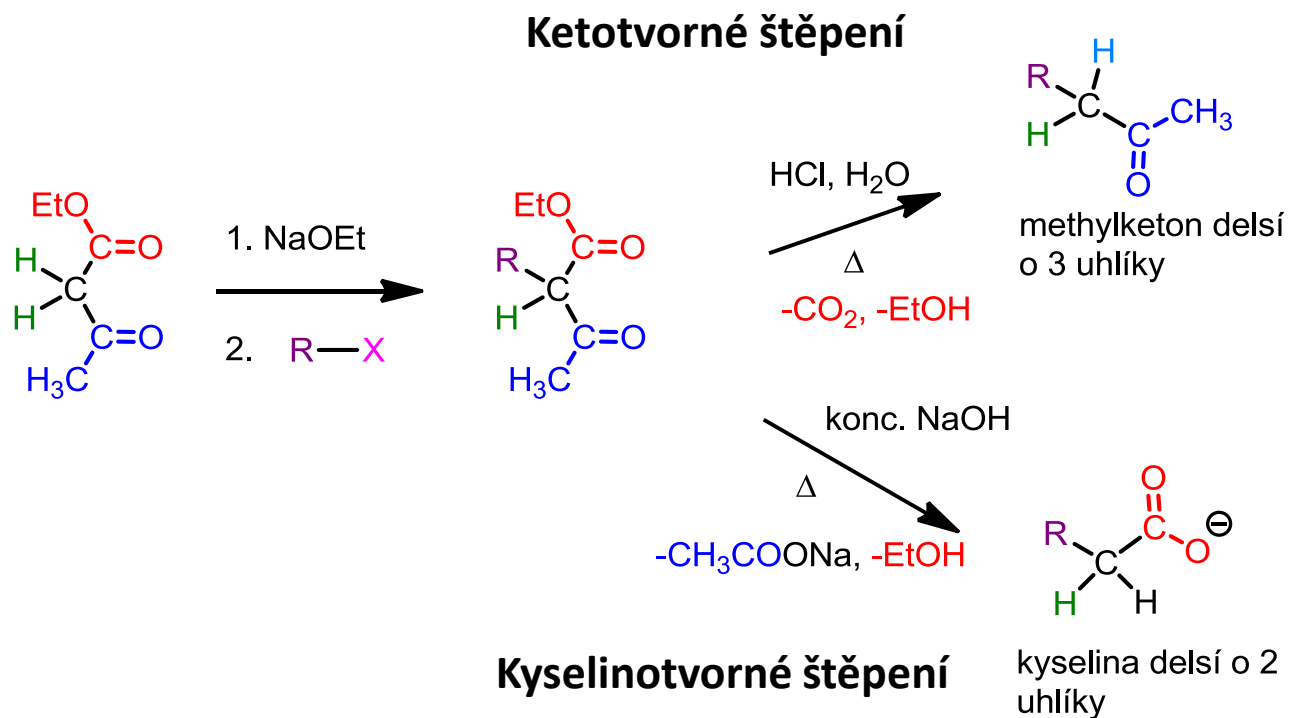
Ethyl-acetoacetát je ještě kyslejší než malonát a alkyluje se analogicky.

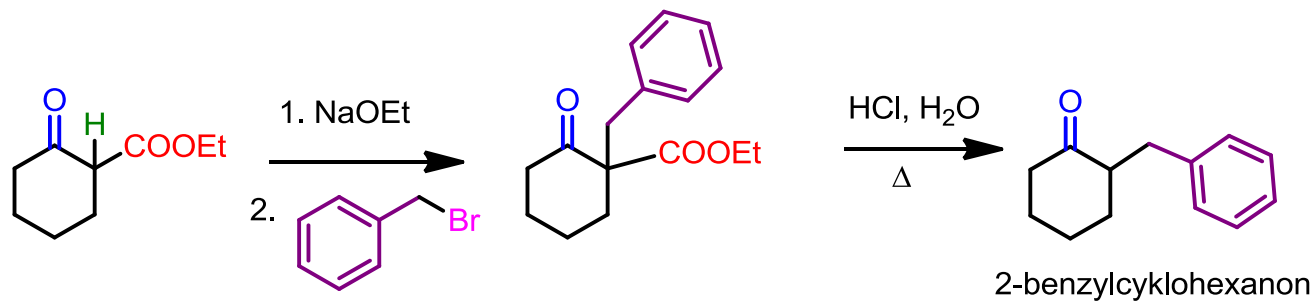
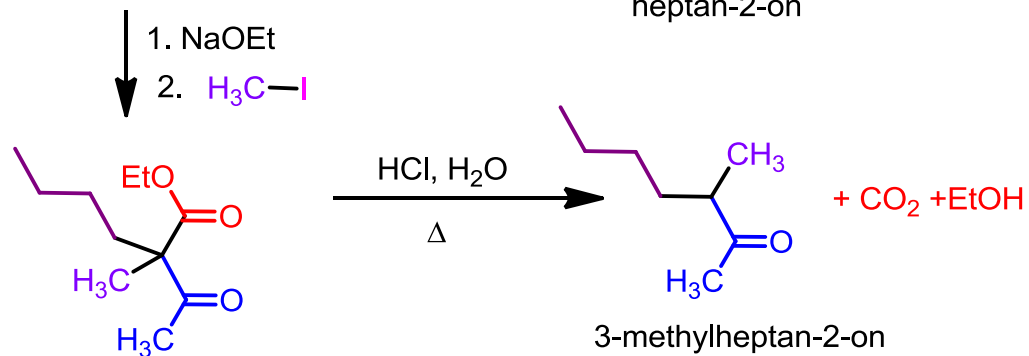
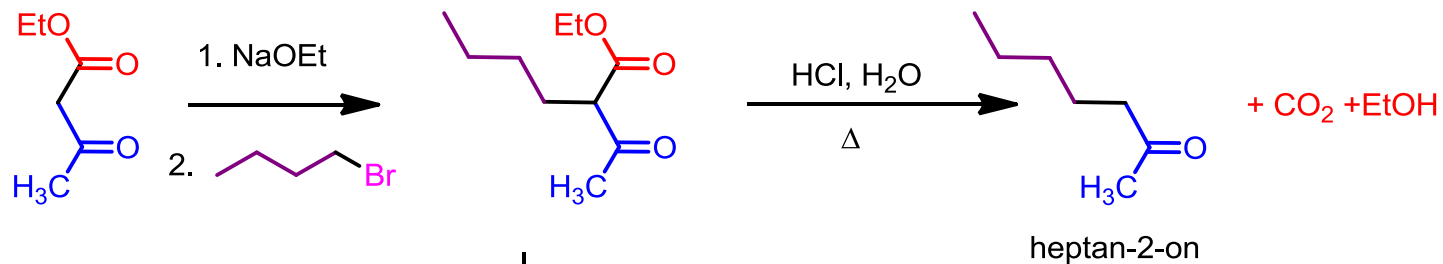
Dvojitá deprotonace acetoacetátu vede k dianiontu, který se alkyluje na uhlíku C-4, který je silnějším nukleofilem.

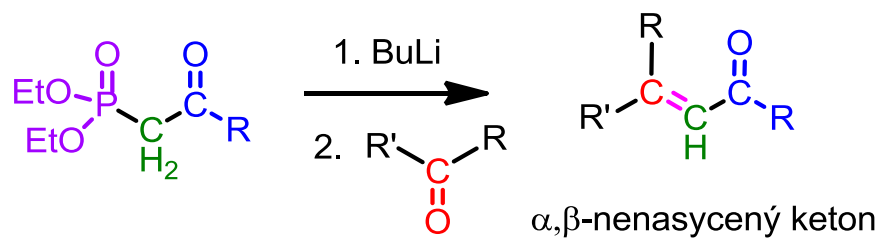
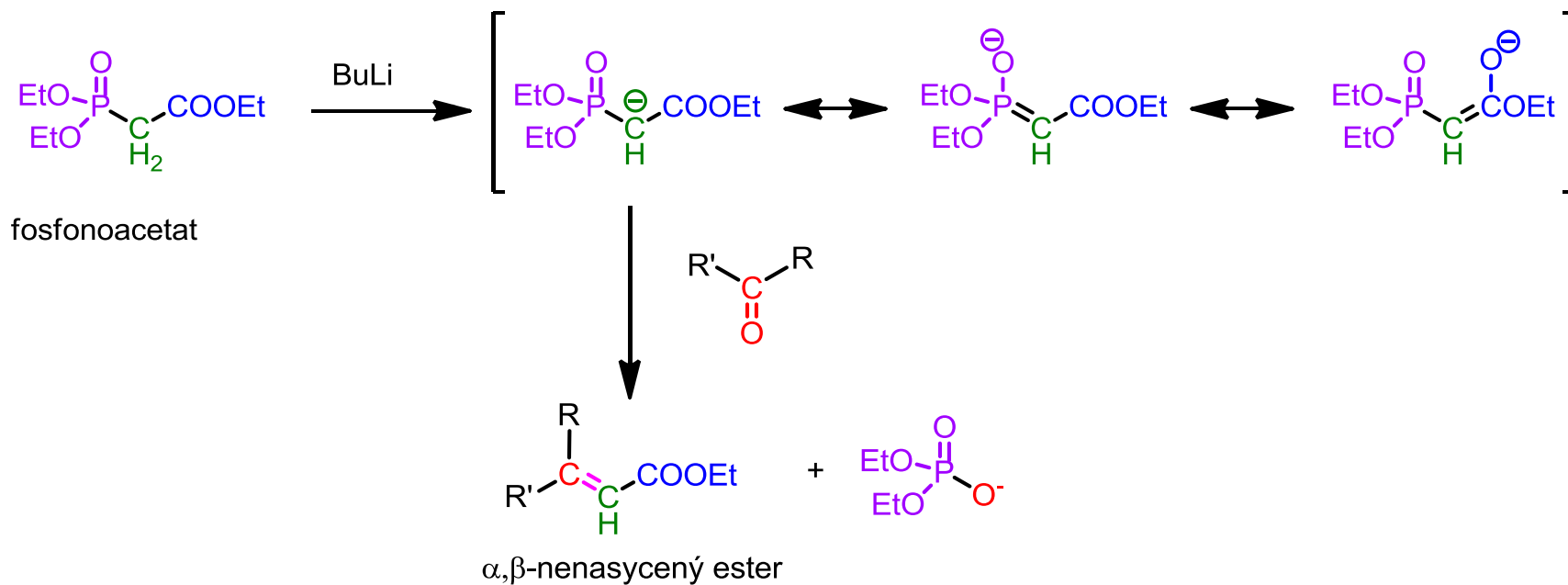
Acetoacetátová syntéza

Acetoacetátová syntéza

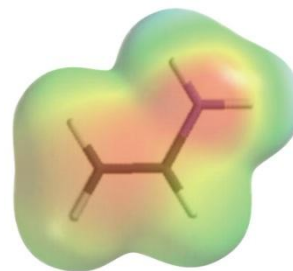
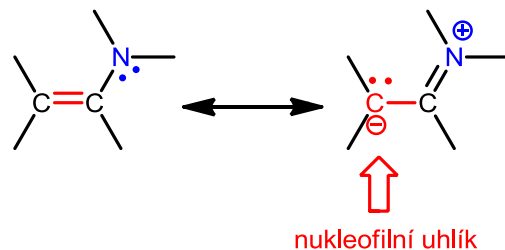

Horner-Wadsworth-Emmonsova reakce

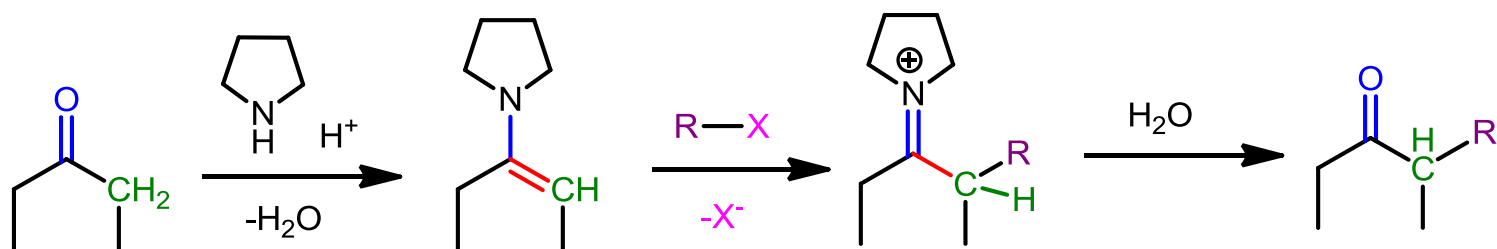

Alkylace enaminů

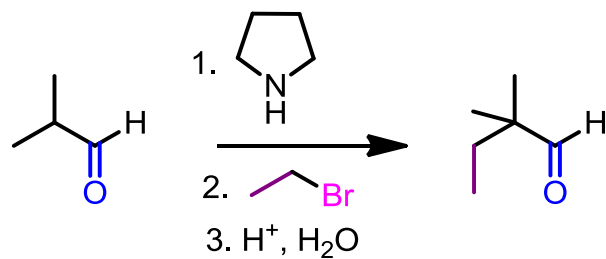
Enaminy

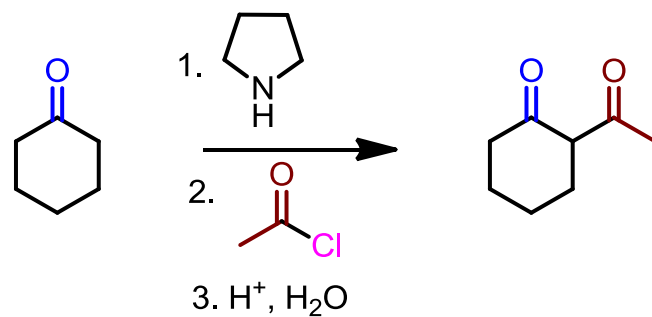
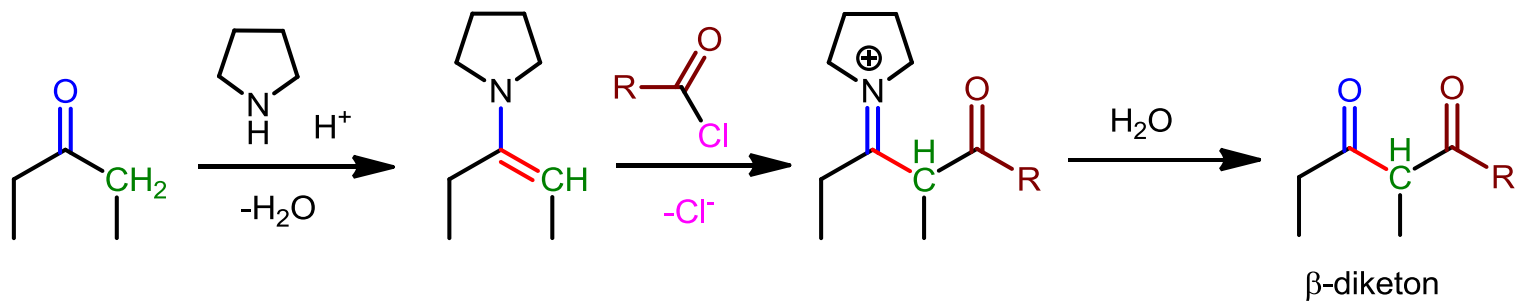
Ethenamine

Alkylaci enaminů lze využít pro α -alkylaci ketonů i aldehydů

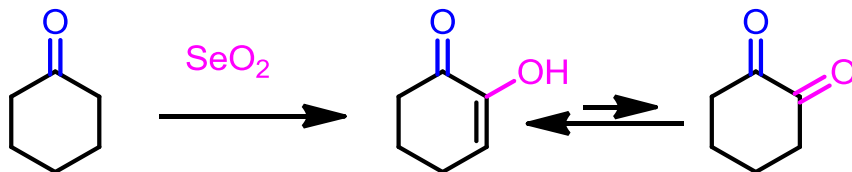

Elektrofilem pro reakci s enaminy může být i acylchlorid a acylace vede k β -diketonům

Další synteticky významné reakce v α -poloze

Oxidace enolizovatelných ketonů oxidem seleničitým vede k α -diketonům, u kterých převažuje enol-forma

Nitrosace karbonylových sloučenin vede k oximům

